

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

200 S Z A M

A békeszerződések megszerkesztését a délkelet-európai államokkal ma kezdik meg Londonban

LONDON, szeptember 10. (Rador) Molotov szovjet külügyi népbiztos a croydoni repülőtérré érkezett, ahol Noel Baker államminiszter fogadta. Molotov azonnal a szovjet nagykövetségre hajtatott.

A külügyminiszterek értekezletének nincsen megbízatása arra vonatkozólag, hogy békeszerződéseket kössön, hanem csak tervezeteket készíthet. A külügyminiszterek: értekezlete állandó jellegű szervezet lesz, melynek tagjai az Egyesült Nemzetek külügyminiszterei, illetve azoknak helyettesei. Ha a konferencián olyan állam ügyéről tárgyalnak, mely nem tagja az Egyesült Nemzeteknek, annak az államnak jogában áll kiküldött bizottsággal képviselnie magát. A nagyhatalmak külügyminiszterei megszerkesztik az Olaszországgal, Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötendő békeszerződések szövegét, melyet azután az öt nagyhatalom kormányai elé terjesztenek. Majd az öt nagyhatalom terjeszti ezt javaslatként a békekonferencia elé.

Jólértesült angol körökben tudni vélik, hogy a külügyminiszterek londoni értekezletén Molotov szovjet külügyi népbiztos javasolni fogja, hogy az atom-bomba titkát fedjék fel a Szovjetunió, Kína és Franciaország előtt is. A párisi sajtó értesülése szerint a londoni értekezleten felvetik az uránium-leletek nemzetközi ellenőrzés alatt való kiaknázását, ami egyik biztosítéka volna a világ biztonságának. Tudvalevő, hogy

az atom-bomba egyik alkotóeleme az uránium.

Az „Observer” című lap megállapítja, hogy a francia-angol viszony a nagy kérdésekben kedvezően alakul. Két fontos problémával kell a londoni értekezletnek foglalkoznia: egyik Franciaország közelkeleti helyzete, a másik a francia kormány azon indítványa, hogy a Rajna-Ruhr-vidéket szakítsák el a német birodalomtól és helyezzék nemzetközi ellenőrzés alá. Ez utóbbi kérdésben London és Washington még nem nyilatkoztak. Ettől függetlenül, a francia-angol kapcsolatok javultak annak következtében, hogy a brit kormány támogatta a francia álláspontot a tangerini kérdésben és barátságos magatartást tanúsított Indokina visszafoglalása tárgyában.

lyezzék nemzetközi ellenőrzés alá. Ez utóbbi kérdésben London és Washington még nem nyilatkoztak. Ettől függetlenül, a francia-angol kapcsolatok javultak annak következtében, hogy a brit kormány támogatta a francia álláspontot a tangerini kérdésben és barátságos magatartást tanúsított Indokina visszafoglalása tárgyában.

Megtalálták a magyar külügyminisztérium titkos irattárát

BUDAPEST, szeptember 10. A magyar külügyminisztérium titkos irattára annak idején a Szálasi-uralom alatt külföldre került és nyomaveszett. Az új, demokratikus Magyarország külügyminisztériuma megindította a nyomozást a fontos titkos irattár felkutatására. A hosszas nyomozás most sikerre vezetett: az iratokat, melyek 34

szeszaladába voltak becsomagolva, teljes épségben megtalálták Németországban. A titkos irattár visszaszállítása a szövetséges hatóságok jóvoltából már meg is történt. A titkos irattárnak nagy jelentősége van különösen a háborus bűnösök ellen folytatandó vizsgálatok szempontjából. A külügyminisztérium külön bizottságot szervezett

az iratok azonnali átvizsgálására, mert a most meginduló béketárgyalásokon is nélkülözhetetlen anyagokat fog bizonyára felfedni a titkos irattár. Az irattár történelmi szerepe, fontos adatainak fogva, szintén jelentős.

Szilárdan tartja magát a hír, hogy Hitler él

LONDON, szeptember 10. A „Daily Express” című angol lap tudósítója Herford németországi városból jelenti a következőket:

Az angol „Intelligence Service”, az angol titkos szolgálat tisztjei széles körben folytatják a vizsgálatot azokkal a Németországban elterjedt hírekkel kapcsolatban, hogy Hitler Adolf és Bormann Martin, Hess utóda Hamburgban felbukkantak volna. Orosz körökben — jelenti a tudósító — szilárdan tartja magát az a hír és meggyőződés, hogy Hitler nem halt meg a bi-

rodalmi kancellária épületénél lefolyt harcok közben, amint azt a német rádióállomások ezévi május 1-én jelentették.

Az angol újságíró beszerezett értesülései szerint a valóság az, hogy Hitler nem halt meg, hanem él. Az angol hatóságok úgy Hamburgban, mint az Elba környékén tüzetes nyomozást folytattak le, amelynek során megállapítást nyert, hogy a kikötőben egy titokzatos jachtot láttak május hónap elején. Az angol hajók ennek a titokzatos jachtnak a felderítésén fáradoznak. Az angol újságíró jelentésében utal arra is, hogy

Hitler különleges repülőgépen menekült el Berlinből még Berlin eleste előtt és ez a repülőgép Hamburgon túl nem juthatott tovább.

A Viktoria-renddel tüntették ki Tito marsallt

MOSZKVA, szeptember 10. (Rador) A Szovjetunió Legfőbb Tanácsa a Viktoria-rendet adományozta Broz-Tito József jugoszláv marsallnak kiváló hadvezetői érdemeinek jutalmául.

Quislinget halálra ítélték

Meg akarták szöktetni a norvég Führert

OSLÓ, szeptember 10. (Rador) Vidkun Quislinget halálra ítélték. Knut Jensen bíró hirdette ki az ítéletet. Quislinget az ellenségessé váló címborítás, Norvégia ide-

gen megszállásának elősegítése és az alkotmányos rend felborítása büntetéseben találták vétkesnek.

Az elmúlt éjszaka Quisling hívei svéd

egyenruhában és hamis papirokkal ellátva behatoltak a börtönbe, hogy kiszabadítsák az árulót, de sikerült őket elfogni.

Súlyos mulasztások történtek Kolozsvár kenyér- és faellátása körül

Neumann Jenő, a közellátási hivatal új vezetője erélyes intézkedéseket ígér Tovább folyik a vizsgálat a cukorpanama ügyében

KOLOZSVÁR, szeptember 10. A cukorpanama kipattanása óta Kolozsvár város közönsége egyre aggodalmasabban néz a városi közellátási hivatal felé. Itt állunk a tél küszöbén, súlyos gazdasági válság közepette, amelyet a reakció és az állandó úzérkedés csak elmélyíteni igyekszik s gondterhesen tesszük fel a kérdést magunkban: lesz-e kenyér, lesz-e fa, lesz-e cukor?

Ezekkel a kérdésekkel kopogtattunk be dr. Neumann Sándorhoz, a közellátási hivatal új vezetőjéhez.

Amikor a közellátási hivatalt átvett — kezdte nyilatkozatát dr. Neuman Sándor — és át-átváltam a helyzetet, első tapasztalatom az volt, hogy hivatali előző súlyos mulasztásokat követett el. Az országos rendelkezéseknek megfelelően ellátták ugyan a lakosságot kenyérrel, de arról, hogy legyen amivel beváltani ezeket a jegyeket, nem sokat törődtek. Különösen a kenyér- és faellátás körül követték el szinte behozhatatlan mulasztásokat. A gabona összegyűjtésére még június hó folyamán rendelkezést adtak a Plugarii szövethatárnak, felállított-

ták a gyűjtőközpontokat, de mindezt még egy napi kenyérellátáshoz szükséges gabonát sem gyűjtötték össze.

— A város vezetősége legelső efladatának a kenyér biztosítását tekinti. Szerencsénkre a Szovjetunió nagylelkű lemondása a gabonabeszolgáltatásról nagy segítségünkre van ennek a kérdésnek a megoldásánál. Bár a gabonazárlet feloldása Kolozs megye részére a minisztériumtól még nem érkezett meg, a megye vezetősége máris utasítást adott az összegyűjtött gabona egy részének használására. A gyűjtés most már erélyes ütemben folyik. Kolozsvárt, Mécson, Sármason és Mezőszentmihályon a gyűjtést magam fogom ellenőrizni. Remélhető, hogy ha minden jól megy, tíz napon belül megoldhatjuk Kolozsvár kenyérellátását.

— A faellátáson úgy igyekeztünk segíteni, hogy a város engedélyt adott 15.000 vagon fa kitermelésére. Ehhez már hozzá is fogtunk s október 1-én már lesz fánk, mégpedig maximális áron.

— Igen komoly segítséget jelentene a városnak, ha az ellátási csoportok — az

ekonomátok — valóban minden üzennél, vállalatnál megalakulnának és komolyan hozzáfognának a munkához. Sajnos, működésük még nem kielégítő. Sok helyen még sem alakultak. A munkásság saját érdekében egész súlyával hasson oda, hogy csak a beszerző szervek mindenhol megalakuljanak és működjenek is.

Neuman Sándor dr. tájékoztatója a város lakosságát reménykedéssel töltheti el. Annyi nehézség után Kolozsvár közellátásának végre rendes kerékvágásba kell kerülnie. A közellátási hivatal új vezetője annak idején a közmunkaügyi hivatal megszervezésével bizonyosságot tett erős akaratáról és lelkiismeretességéről. Bizunk abban, hogy új munkahelyén is ugyanolyan erős akaratú és lelkiismeretességgel végzi el feladatát.

Kik vannak vizsgálati fogságban?

Az országos aranyu cukorpanama-ügyben az ügyészség — a nyomozó hatóságokkal karöltve — megszakítás nélkül folytatja a nyomozást. A bukaresti nyo-

Új tanév küszöbén

A harc megszűnt a világon, de a háborúság még tart. Még háborog az ipar és elszabadult ösztönök legmélyebb iszapjág felkavart emberi társadalom. Idő kell és higgadt, tervszerű irányítása a kavargó hullámoknak s erő: kitartó, minden nehézséget vállaló és minden önzést kizáró erő, mely a végső cél elérése, egy kiegyensúlyozott társadalmi rendszer, az igazi világbéke felé indítsa meg a cél nélkül, vagy egymás ellen feszülő áramlatokat. Erő kell önmagunkkal szemben is, hogy itéljünk, de ne álljunk bosszú. A gyűlölet haragot vált ki és a bosszú újabb háboru szülőanyja, s ha békét akarunk — pedig eléggé megszenvedtünk arra, hogy akarjunk — a gyűlölet helyett a szeretet kell legyen itélő-mérlegünk tengelye s alapja a tudásra épített szabad értelem.

A létérdeket jelentő gazdasági kérdések mellett első helyen tehát az iskolák kérdését kell szem előtt tartanunk, mint olyant, amelyen a legszélesebb tömegek nyernék elemi oktatást és érhetnek el a szellemi képesség legmagasabb fokát.

Ha igazán békét akarunk, nem lehetnek az iskolák tovább is a fasiszta nacionalizmus melegágya, ahol a történelem hazug magyarázásával egymás ellen uszítják a fogékony gyermeklelküket és nem állhat elő az a szegycenljes visszasság sem, hogy tanító és tanuló egyetlen szavát nem érti egymásnak: egyik nem érti, mit tanítanak neki, a másik nem tudja megállapítani, hogy mit tanultak meg az általa tanított anyagból, tehát nem hogy nevelni tudna, de tanítani sem képes. Minden nemzetnek legelőndbb joga, hogy saját anyanyelvén tanuljon, taníttassék és fejezze ki népi kultúráját. Elyomása pedig durva barbárság, melyre csak a fasiszta elvakultság vezethet korlátolt egyoldalra beállított embereket.

A nevelésnek és oktatásnak a természetből adott mindennemű tehetségét olyan kiteljesedéshez kell segítenie, hogy hiánytalanul érvényesüljön annak minden értéke az emberi társadalom javára. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha mindenki anyanyelvén tanul, melynek minden zöngéjét nemcsak érti, de érzékeli is.

A falvakban sok helyen tanító nélküli állanak az iskolák. Másutt a tanító név alatt lázító, népbolondító lappang, vagy tántorgó félrészes, aki látja már a múlt rendszer vétkes becselenségét, de az általa beadott mákonytól még nem képes egészen kijózanodni.

Aki érdeklődik a falvak népe sorsa iránt, naponta hallja a kérdést: „vajjon lesz-e tanítónk?” és szorongó reménykedéssel: „vajjon úgy tanítanak-e, mint eddig?”... Mert a falu tanulni akar, de másképpen akar tanulni, mint eddig, hogy ne lehessen többé eszköz a mások kezében önmaga ellen. Az pedig, aki ennek a szándékának ellene áll, a demokráciának áll ellen. Annak a demokráciának, melynek egyik élharcos csoportja a Magyar Népi Szövetség is, mely minden erejével küzd egy magasabbrendű gazdasági és társadalmi rendszer kiteljesedéséért. Egy olyan rendszerért, amelyben a népek egymás között, vagy egymás mellett élve gátolatlanul kormányozhatják és fejlethetik ki önmagukat anélkül, hogy más nemzet rovására tennék, s amelyben az egymás között élő népek nem fojtják el a másik nyelvét, hanem igyekeznek megtanulni azt, tudván, hogy mások kultúrájának megismerésével csak gazdagabbá válik saját lelkük is. Ennek a szellemnek kell megnyitása: kapulhat iskolánk az új tanév küszöbén, mert csak ez lehet valóban az igazi béke alapja.

HORVÁTH ISTVÁN

mozó hatóságok elfogták és Kolozsvárra szállították a büncselekmény egyik gyanúsítottját. Ugyancsak Bukarestből érkezett jelentés szerint két gyanúsítottnak viszont sikerült elmenekülniük.

Az ügyészség Szöllösy Kálmán gyanúsítottat ma szabadlábra helyezte. Jelenleg őrizetben, illetve vizsgálati fogságban vannak: Vladone Victor, Grünberger József, Francu Nicolae, Sebők István, Hambrick Endre és Gyűjtő Sándor.

Megkezdik a rádiókészülékek visszaszolgáltatását

KOLOZSVAR, szeptember 10. A polgármesteri hivatal kedden, szeptember 11-én megkezdte a beszolgáltatott rádiókészülékek kiadását. A kiadás a Szentegyház-utca 25 alatti raktárból történik naponta délelőtt 3 és 2 óra között. Az érdekeltek vigyék magukkal a beszolgáltatási igazolványt és a beszolgáltatott készülék tulajdonjogát igazoló iratokat.

Kedden az alábbiak vehetik át készüléküket:

- Dr. Rejz Tibor Szentegyház 4, Laktatos István Nyárad 28, Rottmann Emil Bethlenkert 13, Bokor István Dávid Ferenc 14, Györgyjakab Mihály Izabella 8, Szilágyi János Ady 7, Steiner Lajos Rosetti 15, dr. Pölöske György Horea 6, Szikszai Albert Tamás András 7, Mezei Antalné Bástya 9, Macoasi Ludovic Józsa Béla 44, Kun Lajos Pasteur 15, id. Varga Lajos Szent László 9, Friedmann Ignác Kuun Géza 15, ötvös Ferenc Hársfasor 28, Hájer Gyuláné Pap-utca 49, Biró Sándorné Kőkert 13, Ungur Joan Szentegyház 26, Farkas Endre Alkony 16, Haraclean Pavel Grigorescu 136, Ilei István Petőfi 11, Halászi Rozália Honvéd 44, Kozma Albert Oltean 8, Boros István Dózsa György 6, Molnár István Dónát 74, Stein Haroth Lajos Deák Ferenc 23-25, Gergely József Rákóczi 15, Benke Béla Szent István 7, Dan Acathu Simon Elek 3, Fehér Iona Karolina 8, Marginean Georghe Dónát 13, Borza Ibolya Szentlélek 7, Reifeld Sándor Tamás András 30, Czink Dézma 5, Sikoly János Tökörnyéki 3, Kun István Pasteur 6, Szegfű István Mészáros 3, Kérta András Irisz 34, Tatár Ferenc Gyulai Pál 18, Munkácsi Anna Szent László 29, Ferencz Béla Orbán Balázs 9, Lidák Nándor Fűdő 17, Fekete László Györgyfalvi 40, Szabó Rebeka Pasteur 6, Fülöp Albert Mócsok 98, Köteles Anna Szabadság 26, Pethő László Bezerédi 19, Gál Sándor Bánás 18, Dranik Lajos Endre király 2, Broz Albert Vlaicu 1, Farkas Ferenc Töhötöm 6, özv. Nagy Károlyné Bethlen 16, Stanecka Dezső Szigligeti 28, Mezei Béláné Hunyadi 13, özv. Dudás Jánosné Széchenyi 2, dr. Fodor Sándor Döbrentel 2, Zenkó Gyula Hajnal 2, özv. Schillinger J.-né Dorobantilor 49, Polácsi Ferenc Regului 2, Iliás József Kövespad 43, Szentcel József Radák 4, Nagy Kálmán Magyar 63, Seres Gyula Kálmán király 183, László Balázs Monostor 3, Szörnyai Mihály Lázár 35, Márton István Huba 8, Csont Mihály Vas 23, Nagy Albert Kalandos 68, Gyula Ferenc Györgyfalvi 140, özv. Nagy Lászlóné Dorobantilor 57, Fodor János Masaryk 37, Balogh József Lázár 27, Járosi István Szondy 50, Bányai István Magyar 66, Stefan Ludovic Fecske 35, Caprariu Nicolae Buza 19, Costea Andrei Zorilor 56, Kudelácz Kálmán Heital 18, Boros Sándor Bánk-bán 14, Miklós Béla Kazinczy 76, Ujfalvi István Horea 6, Kincses Ferencné Kötő 4, Török György Lillé 6, Polgár Bötger Holdvilág 54, F. Negrutiu Juliánna Rosetti 10, Harasztii Iona Kötő 13, özv. Dobrescu Antalné Magyar 39, Mancs János Mócsok 88, Kereszturi József Kalauz 19, Ivános Irén Szent István 10, Csibi Sándor Garil 25, Gheucaan Maria Otetului 7, Kovács István Alkony 30, Horváth Lajos Fáy 26, Kramer N. Fluturilor 42, Lőrinczi Zoltán Kemény Zsigmond 7, Barabás Ferenc Varga 15, Farkas József Horea 16, Bereczky Béla Budai Nagy Antal 44, Sarkadi Sándor Mócsok 124, Ferencz Béla Orbán Balázs 2, Nicoara Bleda Holdvilág 10, Nagy József Victoriel 37, Szász Béla Taksony vezér 72, özv. Nasta Alexandru Magyar 80, Görögfiel Sámuel Csákány 42, Simtean Pavel Dealului 9, Jakab Márton Görbe 28, Szilágyi Károly Holdvilág 37, Köning Károly Horea 38, Mesesan Vasile Gidófalvi 27, Popi Ana Dealului 11, P. A. Oasanu 69, Varga Dénes Uzoni Fosztó 1, Orbán Rozália, János Gáspár Mikó 42, Dova Caplan Dónát 25, Sarkadi László Dávid Ferenc 13.
- Szerdán: Dávid József Kosztolányi 2, Törös Vig Márton Vas 8, Buzátska Aranka Hasdeu 118, Bakó Péter Király 32, Izeák József Rákóczi 24, Nagy Sándor Trefort 43, Scopu Victor Bajza 44, Drigla Joan Krizbal 78, Léval Sándor Rákóczi 120, Bazsó Dombi János Dónát 74, Sütő Mihály Timár 8, Kardos Rozália Szent István 4, Volheimmer Ferenc Petelel 4, Kun Béla Egyetem 8, Ragó Iona Stroescu 15, Bodrafi Mária Csértörő 9, Ársék István Székelyhadosztály 10, Zöld Géza Kajántól 55, Munkácsi József Erzsébet 53, Zsigmond István Rákóczi, Groza Grigore Kemény Zsigmond 20, József István Csértörő 8, özv. Szabó Ödöné Mócsok 147, Kelemen József Taksony vezér 5, Raul Nándor Postakert 6, Baricz István Király 47, Kiss József Szellel, Matlak Gyula Szabadság 13, Takács Ferenc Zápolya 14, Komlóczy György Kálmán Idrály 147, Chirila Caplan Decebal 6, Stanz Gyula Decebal 6, Kemény Demeter Kismester 6, Csutak Mihály Buzantilor 2, Topan Gergely Vasile Alexandri 7, Bokor László Bajza 7, Székelyhidi Sándor Józsa 8, Munkácsi István Dohány 21, Orosz János Szentegyház 18, Kottász József Trefort 43, Major Lajos Zápolya 47, Suciú

Kedd, 1945. szept. 11. Kat.: Prot., Jác. Prot.: Teodóra. Ortodox: Teodóra. Zsidó: 5705 év. Tiszti hó 4.

H I R E K

A nap két 3 óra 15 perces és 18 óra 5 perces nyugszik. A hold két 9:56 órakor és 20 óra 24 perces nyugszik.

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szavankint 40 lej, legkisebb hirdetés 400 lej. Álláskeresőknek szavankint 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. A kiadóba címzett és jelégis hirdetéseknek 40 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetem-kint 100, 120 és 140 lej. Szöveghirdetés (hírek között) szavankint 100 lej. Nyílttér szavankint 150 lej.

Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

Nagy sikere van a grafikai munkások nyomtatványkiállításának

A nyomtatás tudományá és művészeté nemesedett mesterségének szinompompás seregszemléje a grafikai munkások nyomtatványkiállítása, melyet vasárnap délelőtt nyitottak meg a Gutenberg-Oththonban, Unió-utca 23 alatt. Ennek az immár félezeresztendő iparágának titkai tárulnak fel a látogató előtt, aki ha végignézi a szemléletesen összeállított kiállítást, megismeri a nyomdatechnika titkait, a legbonyolultabb szinnyomástól egészen a rotációs gépirólásokig. A kiállításon a világ vezető nemzetelnek nyomdatechnikai eredményeivel is megismerkedhetik a látogatók. A grafikai munkások ezzel a kiállítással példát mutattak a kolozsvári dolgozóknak arra, hogy szerény lehetőségek között, jóformán minden anyagi alap nélkül is lehet értékes és szép, s mindezeket tanulságos kiállítást rendezni.

A kiállítás költségeinek fedezésére belépőjeggyel a „Nyomdatászat díszlete verselése” című 50 lejes könyvecske szolgál, amely magában is külön szellemi élményt jelent. Nyitva szeptember 15-ig minden nap délután 3-7 óráig.

A HAZATERŐK OTTHONA szolgálatos női kéri a hatóságokat, hogy az állomásra olyan őrséget és rendfenntartó közegeket rendeljenek ki, akik demokratikus szellemnek a foglyokkal, de a megsegítő munka elő semmi akadályt nem gördítenek.

A KOLOZSVÁRI RÓMAI KATOLIKUS GIMNAZIUMBAN a javítvizsgálatok szeptember 17-én, hétfőn reggel 9 órakor, a külföldi és a magánvizsgálatok pedig szeptember 18-án, kedden reggel 9 órakor kezdődnek. Belátkozások az első osztályba szeptember 15-től, a többi osztályba október 1-től délelőtt 10-12 óra között lesznek. Az első osztályba előjegyzett tanulók helyét csak szeptember 20-ig tartják fenn.

MEGJELENT A SZAKSZERVEZET ÚJ SZÁMA. A szakszervezetek tömörült munkásság magas színvonalú folyóiratának, a Szakszervezet-nek új száma gazdag és változatos anyagot tartalmaz. Elsősorban Jordáky Lajos „Jelenünk és jövőnk” című iránymutató cikkét kell kiemelnünk. Ezenkívül Papp József, Földes István, Raoul Fedor, Somlyai László, Harasztosi Béla, Dombi Imre, Fodor Balázs, Butyka Ferenc, Belovai István, Lőrincz Ernő és Anderkó József szerepelnek értékes cikkeikkel. A lap anyagát értékes szovjet tájékoztató anyag egészíti ki. A folyóirat a Szakszervezeti Tanácsnál, a Józsa-Athenaeum könyvesboltjában, szakszervezeteknél, üzemi bizottságoknál, valamint a Kommunista Párt sajtó- és propagandaosztályánál kapható.

AZ ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZGYŰLÉSE. Az állami alkalmazottak szakszervezete értesíti összes tagjait, hogy szeptember 14-én, pénteken délután 4 órakor a vármegyeháza üléstermében közgyűlést tart. Kéri az összes alkalmazottakat, hogy ezen a gyűlésen hiánytalanul vegyenek részt.

MAGYAR IRÓK ÉS KÖLTŐK ROMÁN NYELVEN. A budapesti Magyar Nemzet bukaresti hírforrásból közli, hogy a közeljövőben számos magyar író és költő műve jelenik meg román nyelven. Costa Carei szerkesztésében máris készül az „Arany Híd” című antológia, melyben Ady, József Attila, Fodor József és Képes Géza verseit közlik románul. Ez rendben volna, a gondolatnak mindnyájan örülünk. De miféle „híd” szerepét öhajtja betölteni Föthy Jánosnak, a körüti érzélgőség kismesterének „Csodálatos Völgy” című regénye? Milyen jövőt jósolhatunk annak a vállalkozásnak, mely — ha már a magyarság és románság közt híd építését tűzte céljául — nem Mörice Zsigmond Tündérvölgyével, nem Tamási Ábeljével, de még csak Kassáék, Zilahy vagy Máraí valamelyik művével sem, hanem minden álarc nélkül egy vizenyős széplélek pacsulit dolgoztatva próbál elsőnek szerencsét. (—)

SZEPTEMBER 20-IG LEHET KERNI AZ IPARENGEDÉLYEK FELÜLVIZSGÁLÁSÁT. Az iparhatóság közli az illetékesekkel, hogy az iparengedélyek felülvizsgálása iránti kérések beadásának határidejét szeptember 20-ig meghosszabbította. Akik eddig a határidőig sem adják be kérésüket, iparengedélyüket végérvényesen elveszítik.

ÜZENET HADIFOGLYOKTÓL. Szerkesztőségünkbe a következő hadifoglyoktól érkeztek be üzenetek: Sós István zászlós Tekucsban van. Ugyanott van Dr. Gergelyi László orvoszászlós is. Mindketten egészségesek és üzenik, hogy nemsokára otthon lesznek. Hegyi Sándor postás már utban van hazafelé. Ezek valamennyien Kolozsváriak.

GÉPIROKAT ALKALMAZ A VI. HADTEST FEGYVERSZŰNETI HIVATALA. A VI. hadtest fegyverszűneti hivatala a következőket teszi közhírré: A VI. hadtest parancsnoksága Kolozsváron alkalmaz egy tisztviselőt (tisztviselőnt), mint napidíjas gépirót és egy tisztviselőt (tisztviselőnt), aki orosz nyelven gépirni tud. Azok, akik gépirásban jól jártasok és az állást elnyerni óhajtnak, jelentkezzenek a VI. hadtest parancsnokságánál az Árpád-uton, a fegyverszűneti hivatalban, bármely munkanapon reggel fél 8 és 14 óra, délután pedig 17 és 19 óra között.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Rosenthal Jakab rendelését megkezdte szeptember 10-én régi lakásán, Széchenyi-tér 38.

- Georghe Artelor 35, Diviaczky Radu Magyar 80, Pápai József Méhes 110, Bodoni József Vas 31, Juhász József Bethlen 19, Irimies Joan Cloasca 35, Bálint János Monostor 3, Stroia Gheorghe Madách 77, Prada Anton Magyar 47, Kovács Gyula Bartha Miklós 25, Nagy Olga Vörösmarty 28, Cristorean Joan Körösi Csoma 2, Crisan Gheorghe Békás, Harsca Károly Géza fejedelem 25, Vargha Ferenc Muzeum, Tolan Todor, Casian Vasile Géza fejedelem 63, Jónás József Mócsok 143, Magyar Mihályné Zápolya 14, F. Negrutiu Juliánna Rosetti 10, Vass M. Apponyi 21, Fleglea Alexandru Kismester 2, Serb N. Abrudului 85, Erdélyi Erzsébet Dohány 29, Egyetem Orvosi Vegytant Intézete Kert 6, Jakab Ferenc Dorobantilor 88, Covali Laurentiu Veress Ferenc 4, Ligeti Herman Rákóczi 61, Gelei Imre Monostor 16, Zahari András Bethlen 1, Casapov Varvara Akácska 15, Zörny Mihály Lázár 25, Márkus János Átjáró 16, Czégoni Balázs Rákóczi 38, Sipos Jánosné Király 35, Kovács János Nyársasor 53, Lónárd István Méhes 108, Russu Marian Csákány 57, Csoma Sándor Györgyfalvi 69, Tökös Benjámin Ep. Nic. Pop 8, Márton Emma Vörösmarty 54, Hat-

- hazy Miklós Dorobantilor 101, Losonczy Lajos Radák 11, Balázs György Farkas 4, Szabó Márton Oasanu 12, Wagner Gyula Magyar 4, özv. Szász Ferencné Gella 7, Szabó Endre Radák 4, Fodor Lajos Szent László 33, Bóka Györgyné, dr. Nan Sándor Lugos, Veress György Bucuresti 11, Nagy Lajos Goldis 34, Molnár László Mészáros 1, Fekete Lajos Dézma 45, Sándor Miklós Alkony 11, Török Antal Lázár 15, özv. Oláh Józsefné Motilor 49, Szilágyi Jenő Motilor 4, Ambrus Ferenc Col. Meiste, Amiras Bogdán Rákóczi 45, Rónal Ferenc Erzsébet 53, özv. Timár Domokosné Bethlenkert 2, Vajna Ferenc Honvéd 99, Vaterstein Herman, Király Jánosné Krizbal 31, Kálmán András Györgyfalvi 142, Szabó Ferenc Téglás 60, özv. Walter Jánosné Honvéd 44, Boronevszki Dezső Teleki Mihály 6, Balló Béla Papp 17, özv. Kovács Ferencné Mikó 1, özv. Pönczés Ferencné Kőkert 4, Pócsa Ella Postakert, Szabó László Jókai 25, Kendrele Szaléria Hadak 17, Hollieska Dezsóné Szentlélek 6, Enyedi András Budai Deleanu 14, Táncz János Lázár 15, N. N. Jókai 11, Kalló Bándi András, Toroskoz Sámuelné Kornis 11.

A munkásszínház első próbája

A Józsa Béla Athenaeum munkásszínház tanfolyamának első nyilvános vizsgálódása alkalmat ad néhány reflexióra, mely nagyobbára a legészintebb örömből, kisebb részben némi aggodalomból származik. Mindenekelőtt kifejezést kell adnunk az énekművelők eredményes munkája felett érzett bámulatunknak, az eléjelejtett századokból tudós kézzel kiásott s most ismét magyar fiatalok ajkára adott szentül-szép dalok hallatán fakadt megilletődésünknek.

Es hallottunk buzgó versmondókat is, akikbe a választott vers örök vágyakozást oltott a költészetben kínálkozó szépségek keresésére; s észleltünk néhány szinészi tehetséget csillantó ifjut is. Mindent összevéve: jóleső érzéssel vehettük tudomásul, hogy a Józsa Béla Athenaeum három hónapos munkája meghozta várt gyümölcsseit s hogy a hallgatókat nagy általánosságban puritán, önnevelő szellem vezérli.

A balszerpenyőbe ezt tesszük: a megindult bakterházban játszó, az alcímében „proletárdramának” jelzett siralmas darabocskával kár volt előállni. Egy ilyen hangoltságú mű éppen gyengeségénél fogva nemcsak kétséget teszi a szerző propagandisztikus deklamáltatott igazságait, hanem a színészeket is lehetetlen kinos helyzetekbe sodorja. (—)

Szülőit úgysem adhatod vissza! Adjátok meleg otthont a kiskoru árva deportáltaknak! Demokrata Deportált Ifjak Szervezete (DDISz.)

AZ ERDELYRESZI HANGYA KÖZPONT és a nagyenyedi Hangya szeptember 18-án tartják közös közgyűlésüket Marosvásárhelyen. E szövetkezeti intézményeket annakidején a bécsi döntés választotta két részre és ez a közgyűlés hivatott új egységes központot megteremteni. A két intézet igazgatósága néhány héttel ezelőtt tartott gyűlést már elhatározta az egységesítést, azóta kidolgozták az új alapszabályokat, melyeket az új közgyűlés kell hogy elfárgyaljon és megválassza az új vezetőséget. Az erdélyi magyarság gazdasági intézményei közül ma a fogyasztási szövetkezetek a legerősebbek, melyeknek újjászervezése a háborus pusztítás után teljes erővel folyt. Ezekre a szövetkezetekre vár az a feladat, hogy megteremtsek a nehéz gazdasági viszonyok között a népi erőket gazdasági összefogásának lehetőségéig. A fogyasztási szövetkezetek mellé rövidesen ki kell építeni a termelési és értékesítési szövetkezeti hálózatot is és okvetlenül ki kell építeni az összeköttetést azokkal a szövetkezetekkel is, melyeknek tagjai románok. A százötvenezer főt számláló erdélyi szövetkezeti tagtábor nagy érdeklődéssel néz a szövetkezeti központok közgyűlése elé, mely kétségtelenül egyik legjelentősebb eseménye a romokon újjáépülő gazdasági életnek.

SZOLGALATOSI GYÓGYSZERTÁRAK. Fortuna (Szabadság-tér 33), Opera (Málnovszki-tér 1), Hygea (Széchenyi-tér 32), Viktoria (Horea-ut 47).

(*) FELHIVÁS. Felhívjuk a Kolozsváron dolgozó összes favágógeptulajdonosokat, hogy szeptember 16-án 3 órakor a Kádár-utca 12 alatt rendkívüli közgyűlést tartunk. Tárgy: Új vezetőség választása és a szövetség menetének megbeszélése. Az igazgatóság.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Weinstein Gyula orr, fül, gégeszakorvos hazatért, rendel a Horea-ut 5 alatt, I. em. 9. délután 3-5-ig.

CUKRASZ-ÉS ROKONIPARI MUNKA-SOK rendes havi taggyűlésüket szeptember 12-én, szerdán délután fél 5 órakor tartják a szakszervezet helyiségében. Megjelenés kötelező. A vezetőség.

(*) FELHIVÁS. A Kolozsvári Demokrata Zsidó Népközösség felszólítja mindazon tagjait, kik a palesztinai (svájci) csoport tagjaival kapcsolatos terhelő adatok birtokában vannak, ezeket aláírva, zárt borítékban a Népközösség titkárságánál (Mikes Kelemen-utca 16, II. em. 38 ajtó) Sándor titkárnál sürgősen adják le délelőtt 9-12 óra között.

(*) BOCSANATOT KÉREK a sütőmunkásoktól és a szakszervezettől multbell tevékenységem miatt, ha valakit is megbántottam. Fodor Sándor.

(*) MALAGAMBA (Suring), Fox, Slowfox, English-Waltz, Tango 1946. stb. a legmodernebb táncoldal új kurzus kezdődik felöltöttek és az ifjuság részére Király-utca 14 alatt. Ugyanott magánórák. Jelentkezés naponta délelőtt 10-11-ig, délután 5-6-ig.

Ne engedjük a reakciós iskolaigazgatók erőszakos fellépésének

A közoktatás kérdéseit a helyi szükséglet szerint a jogegyenlőség szellemében kell megoldani

KOLOZSVAR, szeptember 10. A MNSZ országos központjához Eszakerdély több vidékéről jelentések érkeztek be, hogy a román állami iskolaigazgatók a közoktatásiügyi minisztérium 406. számú rendelkezésére való hivatkozással maguknak követelik, sőt több helyen erőszakkal elfoglalják az iskolaépületeket. Az említett 406. számú rendelet végrehajtásával kapcsolatban a MNSZ országos elnöksége az alábbi tájékoztatót adja ki:

A MNSZ és a kormányzat között megállapodás jött létre egy bizottság kiküldésére. Ez a bizottság mindenütt a helyszínen vizsgálja felül az iskolaépületek körül keletkezett vitás kérdéseket és a

helyi szükségleteknek megfelelően, a jogegyenlőség szellemében, valamint az együttlakó népek békés együttélése érdekében dönt. Felhívjuk a magyar iskolaigazgatók figyelmét, hogy a bizottság döntéséig ne engedjenek semmiféle erőszakos fellépésnek. A 406-os rendelet értelmében különben sem az, hogy vissza kell állítani mindenhol a román nyelvű állami oktatást, ahol 1940-ben állami oktatás folyt, hanem csak azt, hogy állami iskola maradjon az, amely 1940-ben állami iskola volt. Az oktatás nyelvét azonban már az új törvény szabja meg a demokrácia szellemében, vagyis az 1940-ben működő állami iskola a magyarul a közszégekben

most állami, de magyar nyelvű iskola lesz. Azokon a helyeken, ahol az erőszakos fellépésű román iskolaigazgatók a magyar nyelvű oktatás elől akarják elvonni az iskolaépületeket, nyilván a reakció újabb kísérletezéséről van szó, amelyet a Magyar Népi Szövetség a kormány segítségével visszaver. Felhívjuk tagozatainkat, hogy az ilyen kísérletezésekről azonnal jelentéseket küldjenek központunkba, hogy illetékes helyeken késedelem nélkül eljárassunk, mert meg kell valósítanunk azt az elvet, hogy minden magyar anyanyelvű gyermek magyar tan nyelvű iskolába járhatson.

A szakszervezetbe tömörült kisiparosok gyűlése harcot hirdetett az üzérkedés ellen s támogatásáról biztosította Groza Péter népkormányát

KOLOZSVAR, szeptember 10. Erdély fővárosának szakszervezetbe tömörült kisiparosai vasárnap tartotta meg első szabad nagygyűlését, melyen közel 600 kézműiparos jelent meg, akik egyhangú lelkesedéssel határozták el, hogy csatlakoznak a munkásságnak az ország újjáépítése érdekében megindított mozgalma-hoz és a gazdasági érdekképviseleten kívül politikai síkon is folytatják a küzdelmet — az ODA keretében — a fasizmus, az üzérkedés, az árdragítás ellen és egyben erőteljesen támogatják Groza Péter népkormányát.

Susman János román nyelvű elnöki megnyitása után Csákányovszky Károly, az Ipartestület elnöke ismertette a bukaresti országos kongresszus döntéseit, amelyek értelmében az ország kisiparosai is beilleszkedtek az új demokratikus rendszerbe és szakszervezetbe tömörülve csatlakoztak az Országos Demokrata Arcvonalhoz. Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a kisiparosok megtalálják végre helyét a munkásság szakszervezeteivel kapcsolatban.

Az elnöki megnyitó után Halász Sándor felhívta a kisiparosokat, hogy a jelenlegi nehézségek ne készítsék őket telenségre, hanem — a munkásság hatal-

maz tömegeivel karöltve — valósítsák meg a régi, elavult világrend helyett az új, magasabb színvonalú rendszert és életet.

Weintraub József felszólalása után Alexa Augustin a Szakszervezeti Tanács nevében üdvözölte az első szabad nagygyűlést egybesereglett kisiparosokat.

Neumann József a Szakszervezeti Tanács és a kolozsmezei ODA-bizottság üdvözletét tolmácsolta.

— Az utánpótlás biztosítására — mondotta egyebek között —, bár az inasztartás anyagi áldozattal jár, minden kisiparosnak tanoncot kell tartania. A kisiparosoknak szervesen együtt kell működnie a munkássággal a népkormány támogatása érdekében az új, boldogabb jövő kiharcolásáért és biztosításáért.

Dr. Gondó Miklós, a Népvédelem ki-küldötte román és magyar nyelven üdvözölte a nagygyűlést.

Lakatos István hangoztatta, hogy nemzeti felszabadulás nélkül nincs társadalmi felszabadulás. Rámutatott arra, hogy Kolozsváron a munkásság volt az első, amely a felszabadulás után a köztér dolgozni kezdett, alkotott és teremtett.

Dán István alpolgármester nagy hatást keltett beszédében az üzérkedés ellen foglalt állást.

— A Kommunista Pártja — mondotta — a felszabadulás első percétől kezdve kemény harcot folytat a bujtatók aknamunkája ellen, akik a mai fiatal romániai demokrácia ellenségei és a régi reakciós, fasizta szellemet akarják visszaállítani. A kisiparosoknak dolgoznia kell, hogy majdnem a semmiből új világot teremtsen, de egyben harcolnia is a két munkáspárttal a közös cél, a demokrácia meg-erősödése érdekében.

Timofi György rendőrkezes, mint kisiparos élesen elítélte a még mindig észlelhető belső reakcióit és sovínizmust.

— A reakciónak ezt a fajtáját is kiirtjuk, mert a mi szervezeti életünk az ország újjáépítését előzolja. Meg kell szüntetni véglegesen akár a román, akár a magyar részről megnyilvánuló uszítás. A munkásságnak az üzérkedés elleni harcat a rendőrtörvényekkel teljes erejével támogatja — mondotta Timofi György.

A lelkes hangulatú nagygyűlés üdvözlő táviratot küldött Groza miniszterelnöknek és a kormányának. A táviratban a kisiparosok fogadalmat tettek, hogy minden erejével támogatják a kormányt az ország újjáépítésében.

Megérkezett a szovjet gyapot Kolozsvárra

KOLOZSVAR, szeptember 10. Ismeretes, hogy a Belga-Romana textilgyár munkásai milyen ádáz harcot vívtak Anneckstein volt vezérigazgatóval, aki nemcsak hogy a régi munkáselnökök rendszert akarta újból meghonosítani a gyárban, de mint a demokrácia esküdt ellensége, még az üzemet megillető szovjet gyapot kiutalását is el akarta gáncsolni. A munkások azonban résen voltak s közelbelépésükre az elosztó központ a gyárat megillető gyapotmennyiséget azonnal ki-

utalta s az így kiutalt gyapotot e hét elején le is szállították Kolozsvárra.

A munkásság a legnagyobb örömmel fogadta a Szovjetunió dolgozóinak ajándékát. Mint valami drága kincset, olyan szeretettel simogatták a hófehér gyapot-tekeréseket, amelyeket nagyon sok munkanélküli munkás-nőnek adnak újra kenyeret. Az első 2300 kilós szállítmányt rövidesen újabb szállítmány követi több mint 7000 kiló mennyiségben. A jövőre vonatkozólag pedig a gyár

munkásai elmondták munkatársunknak, hogy abból a 20.000 tonnás gyapotmennyiségből, amelyet a Szovjetunió közölte a romániai textilipar rendelkezésére fog bocsátani, a kolozsvári textilteleknek is bőven fog jutni.

A szovjet gyapot megérkezését csütörtökön délután nagy üzemi gyűlés keretében ünnepelték meg a gyár munkásai. Ebből az alkalomból táviratot is küldtek Groza Péter miniszterelnöknek.

Helyszíni jelentés az atombomba borzalmas hatásáról

LONDON, szeptember 10. (Rador) A News Chronicle tudósítója helyszíni jelentést küldött Hiroshimából, az első atombomba által háromnegyed részben elpusztított városból. Láttam Londont, Rotterdamt és Berlint — írja az újságíró —, de Hiroshima mindent felülmul. Az olvasó képzelete nem érheti fel az itt látottakat. Hat négyzetkilométeres terü-

leten minden elpusztult, olyan módon, hogy minden alkotóelemre bomlott fel. Ami azonban még borzalmasabb, a japán orvosok jelentéséből tűnik ki. Az atombomba robbanásának széles körzetében tartózkodó minden emberi lény halálos csapást kapott, még ha nem is szenvedett semmilyen külső sérülést. Általános tünet, hogy az emberek haja kihullt, vese-

működésükben komoly zavarok merültek fel, foghúsuk erősen vérzik és a vérvizsgálat minden esetben kimutatta, hogy a fehér vértestek száma a normális egyhatedére csökkent. Ezzel magyarázható — fejezi be az újságíró —, hogy a halottak száma egyre emelkedik és majdnem az összes sebesülték, több tízezerről van szó, halálraítélteknek tekinthetők.

A volt aradi sziguranca rémségével

Szabó Árpád vértanúhalálát halt MADOSz-harcos gyilkosai ellen befejeződött a vizsgálata

KOLOZSVAR, szeptember 10. A kolozsvári Néptörvényesek IV. tagozatán Rapcanu közbíró hosszúságú, beható vizsgálat után feltárta az aradi sziguranca 1943-ban az Antonescu rendőrpriobékjai részéről elkövetett kegyetlenkedések összes részleteit.

Az aradi sziguranca-hőhéro kezét köztölt vértanúhalálát Szabó Árpád, a MADOSz egyik legkiválóbb harcosa, aki mint az „Erdélyi Magyar Szó” kolozsvári, majd később a bécsi „döntés” után aradi szerkesztője a legdauadobban támogatja a magyar demokrácia népi erői törökbevitelét a közös antifasizista blokk kialakításában.

Szabó Árpádot 1943 február 25-én tar-

tóztatták le s kevéssel később a sziguranca-ügynökök kezébe került Höfler Viktor, Höfler Teréz és Palásti József MADOSz-tag is. A haladó szellemű harcosok ellen Campeanu Ilie sziguranca-főnök, továbbá Calinovic Constantin komisszár, Malan Dumitru, Boaru Iosif és Pal Vasile detektívek indították meg a „vizsgálatot”.

Höfler Vikort Calinovic, a fő-hőhő. Boaru és Malan vasdoronggal véresre verték s a kínzókat csak egy Samoila nevű komisszár közbelépésére hagyták abba. Höflernek, akit a verés után egy riasdó-szerű helyiségbe löktek be, alkalma volt látni Szabó Árpádot. A szintén véresre kintott újságíró a padlón hevert elnyulva,

mezítlánu. Arca és teste kék és zöld volt az üllegetől, lábai puffadtak. Az egyik rendőr hidegborogatásokkal igyekezett eszméletre keltetni.

Höfler Teréziát Campeanu főnök először véresre pofozta, majd átadta Calinovicnak. Ez az emberbestia megkötözte, azután gumibottal végigvert a talpán és testén. A megkínzott nő is látta Szabó Árpádot, ahinek a kezét harapások nyomait fedezte fel, a többi zúzódásokon kívül.

Palásti Józsefet délután fél öt órától éjszaka két óráig felváltva kínozták, verte Calinovic, Malan, Boaru és Pal Vasile. Az áldozatot ülőhelyzetben kötözték meg, úgy hogy felhúzott térdjei felett össze-

kulcsolt kezeit guzsbahúzták. Ezután egy vasdorongot helyeztek térdje alá és fel-emelték két szék közé, majd elkezdtek gumibottal ütlegelni a meztelen talpukat. Közben az áldozat testére is egymásután zúdultak a súlyos ütések. Ezt követően kérszerítették Palásti, hogy álljon fel és „sétáljon”. Az ide-oda imbolygó embert labdaként dobálták egymáshoz a hőhéro s ha összeesett, lábukkal rugdalták és botlással ütötték, hogy álljon fel és folytassa a járkálást. Ezután ismét összekötötték és kezdődött elől a kínzás. A „kihallgatás” során Palásti szem-besítették Szabó Árpáddal, aki már annyira meg volt kínozva, hogy szólan sem tudott.

1943 február 28-án letartóztatták Zakó Márton, Ordódi István és Dreciu Mihail, majd március 2-án és 3-án Oláh György, Vékus Lajos, Rotár Mihály, Mitarca Ioan, Hammer Lajos, Bumb Petru és Moraru Grigor munkás, földműves és értelmiségi antifasizista harcosokat. Valamennyiüket előbb Campeanu sziguranca-főnök kínozták meg, majd átadta a hírhedt hőhéroknak, akik ugyanugy bántak el velük, mint az előző foglyokkal.

Március 6-án Szabó Árpádot és 21 társát az Astra-gyár gépkocsiján átszállították a temesvári haditörvényesekhez. Szabó Árpád félig eszméletét veszítve feküdt a gépkocsi mélyén. Rettenetes fájdalmi közepette panaszkodott társainak, hogy az aradi sziguranca-priobékek vasláncot kötözték a melle köré, majd egy vasdarab-bal addig szorították a láncot, amíg a tüdeje összetört. Kínzó közül Calinovic, Malan és Boaru nevét említette.

Nem sokkal e bestiális büntény után Vékus Lajos vasesztergályos látta Szabó Árpádot. Az erős testalkatú férfi félig eszméletlenül fektet egy fapadon és vér szivárgott a szájából. Calinovicnak arra a durva kérdésére, hogy ismeri-e őt, Vékus Lajos, Szabó Árpád nem tudott szavakkal válaszolni, csak elkinzotta intett a fejével: „nem”...

A temesvári haditörvényesek az orvosok megvizsgálták a megkínzott újságíró, majd intézkedtek, hogy szállítsák kórházba. Szabó Árpád azonban utban a kórház felé, a járművön kiszendvedett. Az ország népeinek a szabadságáért halt mártírhalált.

Az aradi sziguranca-hőhéro felett a Néptörvényesek az őszi tárgyalások folyamán ítélkezik.

Megnyílt a munkásifjuság ipari kiállítása

A Haladó Ifjuság vasárnap ünnepélyes keretek között nyitotta meg a sétatéri műcsarnokban első szabad ipari kiállítását. A megnyitót beszédet Vescan Teofil mondotta. Rámutatott arra, hogy a kiállítás ugyszólván teljesen a gyári ifjuság lelkes munkájának eredménye. Hangoztatta, hogy a jövőben az értelmiségi ifjuságnak is be kell kapcsolódnia ebbe a munkába.

A kiállítás valóban a munkásifjuság hosszú éveken át visszanyesegített vágyal valóra válásának legszébb bizonyítéka. Egyes tárgyakon, gépalkatrészekon vagy szobronkon kallódásra ítélt munkástehtetiségek keznyoma látszik. A kiállítás büszkesége egy szövőgép és egy esztergápad. Az előbbi Lanti László és Muresan József készítette, az utóbbi pedig az Acélárugyár 13 fiataljának munkája. Ott látjuk még a CFR, a Dermata, Fermeta, Iris-gyárak haladó ifjuságának ügyesen elkészített munkáit, melyek bizonyítéka a falakon lévő felirások: Az ifjuság dolgozik — az ifjuság halad.

KOLOZSVARI VARGSI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden, szeptember 11-én délután 4 és este 7 órakor: *Marica grófnő*. (Román nyelvű előadás).

Kedden, szeptember 11-én a Színkörben este 7 órakor: *Paprikás csirke*. (Krómer Mancel és Andrási Márton előadás).

MOZIK MŰSORA:

CORSO (volt Edison) mozgóban máttól a *Férfi akarok e vidám francia film*. a főszerepben Lucien Barroux, Josette Day. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap Matiné 11 órakor.

CAPITOL és URANIA mozgóban: *Broadway melódy* amerikai revüfilm magyar felirattal. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Főszereplők: Fred Astaire és Eleanor Powell.

SELECT- és MUNKÁS-mozgó: *Tőparti iatondás*. Román felirattal. Főszerepben: Mihail Javor, Simor, Rajnai, Maklári.

Román nyelvoktatás

KERESZTES

Horea-ut 25. Értkezni 17-18 óra között

KI TUD RÖLÜK ?

Vas Károlyról (született 1921 Avasujvárosban), aki a gépkocsírhíradóknál szolgált Szászfenésen, majd Kolozsváron volt. Értesítést kér édesapja Avasujváros (Szatmár megye) címre.

Löstner Istvánról, akit tavaly október 19-én vittek keresztül Kolozsváron, Torda irányába. Értesítést kér édesanyja Kolozsvár, Vereckei-utca 21. címre.

Tolokán Miklós csuccsal lakosról, aki a katonai gazdasági hivatalnál szolgált és aki állítólag Sopronban meghalt. Értesítést kér felesége, Tolokán Miklósné Bánffyhyunad címre.

Dr. Tana József zászlósról (született 1913), aki utoljára a 26/III. pótzászlóaljnál Székesfehérváron szolgált és tábori postaszámja 635 volt. Értesítést kér Tana Ferenc Kolozsvár, Tordai-ut 33.

Kovács Zoltán örvezetőről, kinek tábori postaszámja O. 711 volt. Értesítést kér Kovács Zoltánné Kolozsvár, Unió-utca 27, II. emelet, ajtó 6 címre.

Dr. Topán Miklós orvoszászlósról, aki a 26-os gyalogosknál szolgált. Tábori postaszámja B. 480 volt. Utoljára a felvidéki Besztercebányáról március 12-én adott hírt magáról. Értesítést kér dr. Topán Miklósné Szilágyosmilyó, Str. Andrei Muresanu 12, vagy Fiedl Józsefné Kolozsvár, Tordai-ut 5 címre.

Farmath János szakaszvezetőről, aki a 26/3 gyalogos pótkeretnél szolgált. Utoljára Szakal községből (Tolna megye) írt. Értesítést kér özv. Farmath Istvánné Szilágyosmilyó, vagy Fiedl Józsefné Kolozsvár, Tordai-ut 5 címre.

Csáp Józsefről, akit a kolozsvári Ortopéd-kórházból vittek el. A hazatérő foglyoktól értesítést kér édesanyja Kolozsvár, Apafi-utca 36 címre.

Fischhoff Emil Imre 30 éves kolozsvári lakosról, akit a gettóból a II. szállítmányaj Auschwitzebe vittek és utoljára Liebe Rosenban február elején látták. Értesítést kér felesége Kolozsvár, Schönbergerné, Széchenyi-tér 2 címre.

Mihályi Barna szászfenési híradós tizedesről, akit május hó végén betegfogyozáshozvitte Nagyváradról Arad irányába vittek. Értesítést kérnek hozzátartozói Kolozsvár, Attila-ut 13 címre.

Belogh Lászlóról, aki a déli 26-os gyalogosknál szolgált. Tavaly szeptemberben Tordára vittek. Október 22-én még Brassóban volt fogoly. Értesítést kér felesége Dész, Str. Nicolae Iorga 29 címre.

Borbély Ferenc kolozsvári színészeéről, akit legutóbb a jánosházi foglyotáborból vittek Kiskunhalas felé. Értesítést kér édesanyja, Bakó Mária Kolozsvár, Kemény Zsigmond-utca 4 címre.

Holányi Mártonról, aki Békésgyulára a 20. pótzászlóaljhoz vonult be. Értesítést kér Holányi István Kolozsvár, Petőfi-utca 25.

Komáromi István honvédről, aki a 25. feladott kerékpáros zászlóaljnál szolgált. Tábori postaszámja F. 976 volt. A bonchidai kórházból mint sebesültet vittek el a soproni kórházba. Értesítést kér felesége Kolozsvár, Téglás-utca 35 címre.

Hosszu László honvédről, aki az I. kolozsvári repülőterén szolgált. Értesítést kér Papp Frigyes Kolozsvár, Kálvin-utca 13.

Tordai Sándorról, aki Szamosfajván a repülőszáznál volt gépfegyveres és utoljára Munkácsról írt. Tábori postaszámja P. 190 volt. Értesítést kér édesanyja Kolozsvár, Szent István-ut 48 címre.

Veszek azonnal vörösréz üstöt és szecskapógót. Esetleg bérbérvésem. Ugyanott hordók megvételnek a legmagasabb árban. Cim a kiadóhivatalban

Veress, Horváth
mindent színi.
Iroda: Vasut-utca 1.

Veszek azonnal káposzta káposztát 100-300 literesig és egy nagy káposztavirág ut. Káposzta káposztán jár a szárazságon (készt felvételük Cim a kiadóban.

Üzemhelyiségek és iradási helyiségek kiadók
Dózsa György-utca 12. szám alatt, (volt Gólya Áruház földszintén és lépcsőn.)
Értekezés a helyszínen 10:12 és 13:00 (szerda és csütörtök).

Nyolc csapat vesz részt az OSP-kupáért holnap kezdődő viadalokban

KOLOZSVAR, szeptember 10. Az OSP kolozsvári szervezete kupadíjat alapított és nyolc kolozsvári együttes részére jelölte ki a kupaviadalokat, amelyeket kiesési rendszerrel bonyolítanak le. Az értékes díjért a viadalok sorrendje így alakul:

Holnap, szerdán délután 3 órakor Dermata SC—CFR, utána 5 órakor Victoria—Szakszervezeti válogatott B.

Csütörtökön délután 3 órakor Univerzitatea—Szindkális válogatott A., utána 5 órakor Vasas—Sanitas (Haggibbor).

Szombaton délután 3 és 5 órakor elődöntőt játszik a négy győztes csapat. Vasárnap sor kerül az izgalmas kupadöntőre. A győztes csapatnak az OSP a kupán kívül tizenegy emlékkeretet is juttat.

A Haladó Ifjúság vasárnapi sportnapjának eredményei

KOLOZSVAR, szeptember 10. A Haladó Ifjúság kolozsvári szervezetének vasárnapi sportnapja is változatos, izgalmas viadalokat hozott. A versenyeket megelőzően délelőtt 10 órakor a Dermata SC kék zászlója alatt az ifju atléták, birkózók, a tornászok és a kerékpárosok a CFR-zenekar patthoz indultak a Malinovszki-téri hősi emlékmű elé, ahol az Internacionálé hangjai mellett ünnepelesen koszorút helyeztek el. A kegyeletos aktus a szamosfalvi emlékműtől bejutó fátylas staféta tiszteletadásával fejeződött be.

Délelőtt 11 órakor megkezdődött a Szabadság-tér—Unió-utca—Arany János-utca és Jókai-utca utvonalon a nagy háztömb-körülúti verseny a Vasas és Nagyvárad válogatott versenyzői között. Az indulók csekély létszáma ellenére a versenyeket nagyszámú közönség tekintette meg. Eredmények: 10 fős vaskerekes verseny (12 km): 1. Kupé Antal (Nagyvárad) 22:13 mp, 2. Abrudán (Vasas) 22:28 mp, 3. Varga (Nagyvárad), 4. Szabó K. (Vasas).

50 körös fakerekes verseny (60 km): 1. Molnár Károly (Vasas) 1 óra 45:25.2 mp, 2. Nagy Gyula (Nagyvárad) 1 óra 48 mp. A két verseny első helyezettei kitűnő taktikával kerékpároztak és megérdemelten győztek.

A délutáni kerékpáros pályaverseny eredményei: 1000 m. állórajtos vaskerekes: 1. Kupé (Nv) 1:42 mp, 2. Abrudán (V) 1:43 mp, 3. Varga (Nv) 1:47 mp. 1000 m. állórajtos fakerekes: 1. Balla I. 3:25 mp (kerületi csucc!), 2. Molnár K. és Muzaffer 1:35.5 mp. 3000 m. vaskerekes: 1. Kupé 5:35 mp, 2. Abrudán 5:35.2 mp, 3. Varga 5:38 mp. 3000 m. fakerekes: 1. Molnár Károly 5:03 mp, 2. Balla I. 5:07 mp, 3. Muzaffer 5:23 mp.

Dermata Haladó Ifjúság—CFR barátságos labdarugó mérkőzés 4:3 (1:2). Nagy meglepetéssel szolgált a Márki,

Vass és Radnai nélkül játszó Vasas a bukaresti egyetemi válogatott ellen. A Vasas mindvégig lelkes, ötletes játékot mutatott és 3:1 (1:0) arányban megérdemelten győzött Páll, Chiorean II. és Nagy L. góljaival. A vendégcsapat gólját Asteleanu lőtte. Seliceanu a mérkőzést jól vezette.

Rövid sporthírek

Marosvásárhelyen az elmúlt vasárnap a Dermagant csapata a megyesi Karres csapatával mérkőzött. Az eredmény 12:1 Marosvásárhely javára, félidő 4:1. A marosvásárhelyiek tetszés szerint rugták a gólokat.

Marosvásárhelyi teniszcsapata Kolozsvárt 10:1 arányban győzte le. Az egyetlen kolozsvári győzelmet Eröss érte el Sas ellen.

A KEAC uszókorszályának tagjai ma, kedden délután 5 órakor jelenjenek meg a Diákház előtt.

Orion—Ady 4:2 (3:1).

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

PERZSASZÖNYEGEKET vesz Rottenberg, Timár-utca 10. 11355

VESEK és eladok öltönyöket, ösz és télikabátokat és mindenféle értékes tárgyakat. Széchenyi-tér 31, Vele. 11733

ELADÓ egy kisebb főzkemence és egy férfi ruhá. Szeenci Molnár-utca 12. 11850

VENNEK ebédlőbe való két darab függönyszármány, esetleg 4 méter széles drapériával. Kőlesey-utca 17. 11932

EGY világos ágy, 3 matrac és kisebb perzsák eladók. Mócsok-utja 45, ajtó 10, 2-5-ig. 11932

FIGYELEM! Veszek és eladok mindenféle használt ruhát, gyermekruhát, fehérneműt, ágyneműt, vas- és zománczott használt edényeket és sportfelszereléseket (si, korcsolya, football, boxkesztyű). „Duplex”, Fülöp Márton, Hunyadi-tér 11. 11832

FÉNYKÉPEZŐGÉPET, anyagot és más fényképezési cikkekét vásárol Polyfoto, Szabadság-tér 13. 11883

NŐI kerékpár eladó. Polyfoto, Szabadság-tér 13. 11883

KÖRKÖTŐGÉPEKET veszek, magas árat fizetek. Weisz, Kossuth Lajos-utca 5. 11892

KERESEK megvételre modern kombinált szoba és konyhaberendezést, esetleg lakással együtt átvénném. Címeket árjegyzékkel „Esetleg háló” jellegre a kiadóba kérek. 11919

EGYSZEMÉLYES ágyneműtartós rekamie 180.000 lejért „Libertas”-nál, Deák Ferenc-utca 40. 12361

HATHETES fajmalacok és fejstehén eladó. Magyar-utca 82. Gondnoksg. 11935

SZILVAIFÜZŐ nagy rézűst kölcsönre kapható. Ugyanott négykerékű kézi stráfkocsi eladó. Kémálalja-utca 4. 11939

EGY hordozható írógép eladó. Cim a kiadóban. 11943

BODEGA élelmiszerüzlet belvárosban erős forgalommal, modern berendezéssel, betegség miatt eladó. Cim a kiadóban. 11945

HASZNALT butorok eladók. Budai Nagy Antal-utca 19. 11896

ELADÓ új, modern d'öfurniros kétszemélyes rekamie és topolya félláló. Bethlen-utca 8, asztalos műhely. 11944

ELADÓ egy karikahajós varrógép. Papp-utca 65. 11947

KÉT-KARÉKAS gázrezo palackkal eladó. Deák Ferenc-utca 33, elektro-műhely. 11951

2x3 méteres egészen új, vastag, gyönyörű mintájú pamutszőnyeg eladó. Cim a kiadóban. 11957

EGY Singer szabóvarrógép 16 k. 35-45 eladó. Magyar-utca 73. 11956

ELADÓ egy kombinált fehér gyümölkocsi, egy szárnyasajtó tokkal és egy szótár vaskályha. Nyárfaasor 41. 11958

JÓKARBAN lévő használt női varrógép eladó. Kert-utca 10. 11964

GARAGE és több butor eladó. Cim a kiadóban. 11953

ELADÓ Singer rövidkarú gép. János Zsigmond-utca 31, Bulgária-télp. 11935

EGY legrövidebb és egy új férfi munkaruhát kisebb termetre eladó. Cim Kéfalva-utca 31. 11936

KERESEK 5 éves kisbány részre jókARBAN lévő télikabátot vagy egy kb. fehér bundát. A címet kérem a kiadóban „Gyermekruhát” jellegre leadni. 11926

KÖRKÖTŐGÉPET üzemképes állapotban megvételre keresek. Székelyhadosztály-utca 5, ajtó 2. 11923

KERESEK megvételre 8 éves kisfiam részére jókARBAN lévő gyermekruhát. Címet kérem a kiadóban „Gyermekruha” jellegre leadni. 11926

ELADÓ egy új női karikahajós varrógép, egy önnökűdő fényképezőgép, egy 30 literes zománczott lábos, 30 vasfazék, 30 literes vaslábos sürgösen. Eszterházi-utca 19, első ajtó. 11924

OLCSÓN, sürgösen eladó polituroso íróasztal. Vass Ottília-utca 46. Kerekdomb. 11937

TÖBB hold sarju lábon eladó. Szőlő-utca 33. 11938

ELADÓ férfi bicikli. Cim a kiadóban. Gr ELADÓ angol stíli díofabédő kütűő kARBAN. Árpád-ut 9, ajtó 5, délután. 11948

HASZNALT ruhát, cipőt, fehérneműt veszek, eladok. Balázs, Unió-utca 12. 11946

GYAPJU-, lőszőr- vagy afrikmatracot és ágyneműt veszek. Astoria szálloda portása. 11941

EBÉDLŐ, háló (finom, nem modern) eladó. Horea-ut 5, II. 14, délután. 11960

JÓ állapotban lévő lőszőrmatrácok vászonhuzattal olcsón eladók. Majális-utca 5. 11972

ELADÓ íróasztal, harmonium sürgösen. Cim a kiadóban. 11909

Alkalmazást keress

CSISZOLÓ leányokat fémipari üzembe azonnalra felvesszünk. Szlezják, Deák Ferenc-utca 24. 11877

GYERMEKHEZ leányt keresek délelőttre. Berényi, Unió-utca 2. 11938

ÖNALLOAN, kifogástalanul főző háztartási alkalmazottat keresek. Érdeklődni a kiadóban délelőtt 10—11 óráig. Gr

GYERMEKSZERETŐ, háztelendőkben jártas, egyedülálló leányt polgári család felvessz. Apor-utca 27. 11949

ÜGYESKEZŐ, megbízható, jó családból való leány ékszerész-tarutónak felvétetik. Dózsa György-utca 35. 11949

LEKÉSZÍTŐNÖT és gépésznot azonnalra felvessz Billenspanner szőrmeszálon, Dózsa György-utca 4. 11968

EGY fiatal urihölgyet keresek jömeneteli üzlethez társnak, ki 2—3 millió összeggel rendelkezik. Cim a kiadóban. 11968

GARANCIÁKÉPES ügynököket keresek Állami Sorsjegyroda részére. Cim: Trafik, Jókai-utca 2. 11930

Alkalmazást keres

PULOVEREK, ruhák kötését és szakaszerői összekötését vállalom. Dózsa György-utca 12 (Gólya-áruház), IV. em. 8. 11827

KÖNYVEIÖNÖ, a könyvelés minden ágában jártas, előrendű munkasör, hosszú gyakorlattal, állást keres. Szives megkereséseket „Elsőrendű munkasör” jellegre a kiadóba kérek. 11933

JÓL fiző mindenes vagy házvezetőnek kisebb családban kellőna 15-től. Megbeszélhető Szabadság-tér 30, I. em. Lőinczy-né. 11950

ROMANUL, magyarul tudó tanítónő kőzépiskolások tanítását vállalja. Cim a kiadóban. 11950

Invatlan-járatás

ELADÓ Bétfű 29 alatt 2 szoba, konyha, verandából álló ház 2.000.000 lejért. Érdeklődni Sente Ferenc-nél, Horea-ut 95. 1178:

LELEPÉST fizetek, esetleg egyévi lakbért előre fizetek két vagy háromszobás komfortos kertes lakásért. Cim a kiadóban. 11813

BUDAPESTI két szoba komfortos lakásomat elcserélném kolozsvári hasonlóval. Érdeklődni Tordai-ut 12, ajtó 4. 11921

KÉT- vagy háromszobás óaszkomfortos lakást keresek. Lelépést, illetve vidékre költözést is vállalom autón. „Gyors” jellegre. 11942

DISZKRETEEN közvetítem eladó házat. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 11952

ELCSERÉLNEM 3 szoba komfortos kertes lakásomat 2 szoba komfortos hasonlóval. Érdeklődni: Fotólaboratórium, Rózsá-utca 2. 11954

BELVÁROSI 1 szobás komfortos lakás butorral átadó. Cim a kiadóban. 11963

DERMATA közelében lévő szoba-konyhás lakásomat elcserélném hasonlóval, lehetőleg a város közelében. Cim a kiadóban. 11969

ALKALMI VÉTEL! Elköltözés miatt olcsón eladó Attila-ut ezején kétemeletes modern villa. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 11952

KERESEK 2—3 szobás komfortos lakást. Költségeket fizetek. Cim: Szabadság-tér 26. Szabó Lajos és Társai cég pénztáránál. 11959

ELSOEMELETI szép, utcai, orvosi rendelők is alkalmas 3 szobás lakásomat elcserélném 2 szoba, konyhás, földszintes, lehetőleg kertes lakással a belváros közelében. Cim a kiadóban. Gr

OLCSÓN eladó kertes ház, Holdvilág-utca 67. Ugyanott eladó butorok. 11961

FÉRFI harisnyát stoppolunk géppel. Szentgyörgy-utca 6. 11917

SÜRGÖSEN eladó 2x2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszobából álló jókARBAN lévő ház az I. kerület közelében 6.500.000 lejért. Ugyanott ház beköltözhető, megjelhetést jelentő üzlettel. Nyárfaasor 15. 11929

Költözés

ELVESZETT Zakariás Zoltán orvostan-hallgató indexe. Ezen okmány semmis. 11862

GYERMEKÉRŐL jó fényképet otthonában csak a Polyfoto készít és bármilyen felvételez házhoz megy a Polyfoto, Szabadság-tér 13. 11883

SZÉP menyasszonyi ruhát kölcsön adok. Keresztesy Gyuláné, Széchenyi-tér 32, II. em. 8. 11878

A KÖVENDI Hitelszövetkezet október elsejével bérbeadja szítával, koptatóval, 30 lőerős petróleummotorral felszerelt kétköves parasztmalmát. Evi legkisebb hasznbár 80 mázsa buza maximális ára. Egyét feltételek meg tudhatók a Szövetkezet irodájában Kövend, Torda megye, szeptember 15-ig. 11955

URIFODRASZ üzletemet sürgösen, olcsón átadom, berendezést külön is. Cim a kiadóban. 11962

25 EVES bájos, házias zsidó urilány ismeretség hiányában ezután ismerkedne meg jó egzisztenciájú uriemberrel házasság céljából. Válaszokat „Házam van” jellegre a kiadóba. 11922

ELVESZETT Sirbu Eliza Temesvár névre szóló személyi igazolványok. Kérem a helyi betegforgyózóba leadni. 11934

A KLINIKAK területéről szénszálakat ingyen bárki elszállíthat, engedélyt az igazgatótól ad. Mikó-utca 3. 11971